

כ"ט:

עין משפט
גד מצוה

ברכת החם. למנה וברכת היין
מחו כיון סידלג הטלחון הן:

הדרן עלך ראוהו בית דין

אבל לא במדינה. לא בירושלים
ולא בגזולות דפריש
בקונטרס והא דקתני כל עיר שרואה
ושומעת תוקעין בה היינו לאחר חורבן
שמיקון רבן יוחנן בן זכאי ור"מ ומ"ש
מלולג שהיה טעל אפילו בגזולין בזמן
שנמתיק קיים דמשמע גזולג (הגזול)
(וערבא) (וסופר ד' מג. ושם) שהיו מוליקין
לולגין לנהבין ו"ל דשמי לולג
שזינו אלל טלטול בעמלא האיל
ואשמרי במקדש על הממירו במדינה
אלל תקיעת שופר מעשה חכמה
ומיהו קשיא ללאחר חורבן הניח
הקילו טפי בשופר מגזולג שמיקון רבן
יוחנן בן זכאי שהיו תוקעין ככל מקום
ששם צ"ד אלל לולג לא אשמרי
דמשמע חסס דמוקי לה ההיא
דמוליקין לולגין בזמן בית המקדש
ובגזולין משמע דבזמן שאין בית
המקדש קיים לא הותר צדוק מקום
דוקא ועוד י"ל דבדין הוא דלולג יהיה
של ישראל לגביה צדוקים לא רלו
לנצל לגמרי וכיון דתקון צד"ד
תקון ככל מקום שיש צ"ד אע"פ
בזמן הניח לא היה אלל במקדש
דוקא ועוד י"ל דבדין הוא דלולג יהיה
דוחה בגזולין יותר משופר שנראש
השנה לא היה ידוע קניעות החלש
אלל בירושלים אלל יום ראשון דלולג
היה ידוע בגזולין:

רבינו חננאל

בני חבא ברכת הלחם
של מצה שצריך לברך
המוציא לנו אכילה מצה.
וברכת היין של קידוש
היום שצריך לברך ברכת
היין וברכת קידוש היום
מחו. ואמרין כיון
דחובה היא שפיקו או
דלמא ברכה לא חובה
היא. ופשיטא לה מיהא
דאמר רב אשי כי הוין
בי רב פפי הוה קשיש
לן וכי הוה אתא ארסייה
מברא הוה קשיש ליה.
ספקיה מניה שאפי"ן
שיצא מוציא יהיה לברכה
הלחם של מצה. הרי
לא פירסו אדם פורסה
לארורין אפי"ן אכל עתה
אבל פורס לבניו ולבני
ביתו כדי להכניסן במצות.
במלא ובכילה אפי"ן
שיצא מוציא פשוטה היא.
הדרן עלך ראוהו
בית דין

13 א ב מ"י פ"ח מ"ל
ברכות הלכה י' סנה ע"ן
ס טור ש"ע א"ח פ"י ק"ו
ספ"ק ז' ס"ו ר"ע ספ"ק ד'
יטמן חפ"ק א'
ג' ג' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו
ספ"ק ט'
ג' ד' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו
חלולג ט'
א' מ"י פ"י מ"ל
ספ"ק ט'
מ' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו
ט' ט' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו
ט' ט' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו
ט' ט' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו
ט' ט' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו
ט' ט' ט"ע ע"ס פ"י ק"ו

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

מסורת הש"ס

16 שנת ק"י: קל"ה.
17 ומספתי ס"ט. צ"ה
18 י"א סוכה מז: מעלה ד'.
19 מ"ה. ד' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
20 י"א ד' להחלקן. ו' ז' ז'
21 ז' ל' להשפיל כל מלכא
שמת. ו' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
22 שנת ק"י: ד"ה והנאל.
23 ו"ע"י ח"ס: שנת ג'. ד"ה
המירו ו"י ע"י עמון ע"ן
ד' ז'.

תורה אור השלם

1. רבי אל בני ישראל
לאמר בחדש השביעי
באחד לחודש יהיה לכם
שבחות זכרון תרועה
מקרא קדש.
2. ובחדש השביעי
באחד לחודש מקרא
קדש יהיה לכם כל
מלאכת עבודה לא
תעשו ויום תרועה יהיה
לכם. מדרב"ר כ"ט א

ברכה הלחם. של אכילת מצה שמצרכין (לפני המוציא) וברכה
סיין. שמצרכין לפני קידוש: מסו. על אכילת מצה ומקדש ישראל
לא חיבדי לך חובבה וניהו ומפיק אלל ברכת המוציא וברכת היין
מביעדי לן שאין באות אלל לפי שהמבדך לרין שיעומו וז"ל אפשר
ליהנות בלא ברכה אז נמי לא טועים
איהו אזי אפשר דלא יחיב ליה למד
מיינייהו למטעם ובעי ברכה מלי:
כיון דחובב יהו. אכילת מצה חובה
עליו וכן קידוש היום חובה עליו ואי
אפשר שלא בהנאה והנאה אזי אפשר
בלל ברכה נמלאת המנוה תלויה
בברכה הנאה והנאה: או דלמא.
ברכה הנאה לאו חובה למנוה אחיה
שאף ככל ההגיות היא טוהגת: לא
יפרוס. ברכת המוציא כדאמרין לעיל
שאינה חובה עליהם לא יאכלו
ולא יברכו:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום טוב ישל ר"ה שחל להיות בשבת
במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה
משחרב בהמ"ק התקין רבן יוחנן בן זכאי
ישיהו תוקעין בכל מקום שיש בו צ"ד
אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן
זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין ועוד זאת
היתה ירושלים יתירה על יבנה ישכל עיר
שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא
תוקעין ויבנה לא היו תוקעין אלא בב"ב
בלבד: גמ' מנה"מ אמר רבי לוי בר לחמא
אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר
ישבתון זכרון תרועה וכתוב אחד אומר
יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ב"ב"ט
שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל
להיות בחול אמר רבא אי מדאורייתא היא
במקדש היכי תקעין ועוד (ט) הא לאו
מלאכה היא דאצטרך קרא למעוטי החנא
דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו
יצתה (ט) תקיעת שופר יורדיית הפת שהיא
חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא
מדאורייתא מישרא שרי ורבנן הוא דגזור
ביה כדרבה דאמר רבה הכל חייבין בתקיעת
שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר גזירה
שימא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד
ויעבידנו ד' אמות ברה"ד והיינו טעמא דלולב
והיינו טעמא דמגילה: משחרב בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן
פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (ו) והיו כל הערים מתכנסין אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא
ועם

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי
לא בירושלים ולא בגזולין: אלל
ביבנה. שהיתה שם סנהדרי גדולה
בזמיו וכן ככל מקום שגלתה סנהדרין
אלל לא נצית דין של עשרים ושלושה:
ועוד זאת היסד ירושלים. בעורה
בצנינה יתירה בתקיעת שנת על
בונה: שכל עיר שרואה. את ירושלים:
ושומעם ויכולה לבא כו'. מפרש בגמרא
(ז) מאי תנא דקאמר ועוד: גמ' זכרון
סרוס. ולא תרועה ממש אלל
מקראות של תרועה יאמרו: מלאכה
היא. בתמייה: גזירה שמה שאלו
וכו'. ובתמייה: לא גזור דלאן איסור
סרוס. ספיקות יבנה: מספיקוסי.
לשם לשמוע תקיעה משלוחי בית דין
לפי שהיו רגילין כן בירושלים: בני
בסירה. גדולי הדור היו: גזון.
אם יש לגזור אף במקום בית דין
שמה יעלנו: ואין משיבין לאחר
מעשה. גנאי הוא שנוציא לנו טועים
על עלמנו: גים דין דאקראי.
למנא קמא תקעין ומנא דלמרו לו
סבר אחד יבנה ואחד כל מקום שיש
בו בית דין קבוע דומיא דיבנה:
ועם

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן

פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (ו) והיו כל הערים מתכנסין אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא
ועם

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן

פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (ו) והיו כל הערים מתכנסין אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא
ועם

יום טוב ישל ר"ה שחל להיות בשבת

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי
לא בירושלים ולא בגזולין: אלל
ביבנה. שהיתה שם סנהדרי גדולה
בזמיו וכן ככל מקום שגלתה סנהדרין
אלל לא נצית דין של עשרים ושלושה:
ועוד זאת היסד ירושלים. בעורה
בצנינה יתירה בתקיעת שנת על
בונה: שכל עיר שרואה. את ירושלים:
ושומעם ויכולה לבא כו'. מפרש בגמרא
(ז) מאי תנא דקאמר ועוד: גמ' זכרון
סרוס. ולא תרועה ממש אלל
מקראות של תרועה יאמרו: מלאכה
היא. בתמייה: גזירה שמה שאלו
וכו'. ובתמייה: לא גזור דלאן איסור
סרוס. ספיקות יבנה: מספיקוסי.
לשם לשמוע תקיעה משלוחי בית דין
לפי שהיו רגילין כן בירושלים: בני
בסירה. גדולי הדור היו: גזון.
אם יש לגזור אף במקום בית דין
שמה יעלנו: ואין משיבין לאחר
מעשה. גנאי הוא שנוציא לנו טועים
על עלמנו: גים דין דאקראי.
למנא קמא תקעין ומנא דלמרו לו
סבר אחד יבנה ואחד כל מקום שיש
בו בית דין קבוע דומיא דיבנה:
ועם

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן

פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (ו) והיו כל הערים מתכנסין אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא
ועם

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן

פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (ו) והיו כל הערים מתכנסין אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא
ועם

יום טוב ישל ר"ה שחל להיות בשבת

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי
לא בירושלים ולא בגזולין: אלל
ביבנה. שהיתה שם סנהדרי גדולה
בזמיו וכן ככל מקום שגלתה סנהדרין
אלל לא נצית דין של עשרים ושלושה:
ועוד זאת היסד ירושלים. בעורה
בצנינה יתירה בתקיעת שנת על
בונה: שכל עיר שרואה. את ירושלים:
ושומעם ויכולה לבא כו'. מפרש בגמרא
(ז) מאי תנא דקאמר ועוד: גמ' זכרון
סרוס. ולא תרועה ממש אלל
מקראות של תרועה יאמרו: מלאכה
היא. בתמייה: גזירה שמה שאלו
וכו'. ובתמייה: לא גזור דלאן איסור
סרוס. ספיקות יבנה: מספיקוסי.
לשם לשמוע תקיעה משלוחי בית דין
לפי שהיו רגילין כן בירושלים: בני
בסירה. גדולי הדור היו: גזון.
אם יש לגזור אף במקום בית דין
שמה יעלנו: ואין משיבין לאחר
מעשה. גנאי הוא שנוציא לנו טועים
על עלמנו: גים דין דאקראי.
למנא קמא תקעין ומנא דלמרו לו
סבר אחד יבנה ואחד כל מקום שיש
בו בית דין קבוע דומיא דיבנה:
ועם

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן

פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (ו) והיו כל הערים מתכנסין אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא
ועם

במקדש היו תוקעין רבן יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן

פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (ו) והיו כל הערים מתכנסין אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא
ועם